

یارانه انرژی در ایران و تبعات آن

مصطفی سمعی نسب^۱

چکیده

مطابق آمار آژانس بین‌المللی انرژی، مجموع یارانه پرداخت شده ایران به حامل‌های انرژی در سال ۲۰۲۱ ۳۹/۷ میلیارد دلار بود که بیشترین یارانه پرداختی در میان کشورهای مختلف است. بر اساس روش‌شناسی‌ای که آژانس بین‌المللی انرژی برای محاسبه یارانه انرژی کشورها به کار می‌گیرد یارانه انرژی هم شامل یارانه آشکار و هم یارانه ضمنی است. بر این اساس، یارانه محاسبه شده در خصوص حامل‌های نفت و گاز به صورت ضمنی است که لازم است در تحلیل‌ها و سیاست‌گذاری‌ها به آن توجه کافی شود. بررسی وضعیت موجود نشان می‌دهد رقبابت‌پذیری پایین صنایع به رغم پرداخت یارانه‌های انرژی فراوان، عدم رضایتمندی شهروندان به رغم پرداخت یارانه‌های انرژی بهویژه در بی‌بروز خاموشی‌های گسترده برق یا قطعی گاز، توزیع نابرابر یارانه بین دهکه‌های مختلف درآمدی، پایین بودن قیمت واقعی و نسبی انرژی و شکل‌گیری الگوی مصرف متکی بر مصرف فزاینده انرژی، افزایش انتشار آراینده‌های ناشی از مصرف انرژی و انگیزه بالای قاچاق انرژی بهویژه درباره بتزین و گازوئیل از جمله مضلات تداوم پرداخت یارانه انرژی به شمار می‌روند. اصلاح یارانه‌های انرژی برای اقتصاد کشور ضرورت است، اما لازم است اجرای آن به‌گونه‌ای باشد که در عین پهبود وضعیت عدالت اقتصادی، کمترین تأثیر تورمی را بر زندگی عموم مردم داشته باشد. از مهم‌ترین مقدمات اصلاح یارانه، ثبات نسبی شرایط اقتصاد کلان کشور در کنار پایین بودن نسبی قیمت‌های جهانی حامل‌های انرژی است. در این راستا، در نظر گرفتن اولویت بخش‌ها برای آغاز اصلاح یارانه‌های انرژی، عدم تغییر قیمت سهمیه‌ای انرژی (بتزین) به دلیل کشش قیمتی بالای مصارف سهمیه‌ای، متناسب‌سازی قیمت انرژی با میزان مصرف برای مصارف بالای انرژی، در نظر گرفتن سهمیه ماهانه کافی برای مصارف ضروری بهویژه درباره حامل‌های بتزین و گازوئیل، تأمین سوخت ناوگان حمل و نقل عمومی بدون افزایش عمدۀ قیمت، اجرای مدل پلکانی مانند برق و گاز به جای افزایش قیمت آن توصیه می‌شود.

وازگان کلیدی: یارانه انرژی، بتزین، قاچاق، حمل و نقل عمومی.

مقدمه

انرژی تأکید شده است. افزون‌براین، بر اساس قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و قانون برنامه پنجم توسعه، دولت مکلف است به تدریجی قیمت حامل‌های انرژی را افزایش دهد. در ماده ۳۹ قانون برنامه ششم نیز این مسئله تکرار و بر تغییر تدریجی قیمت حامل‌های انرژی تأکید شده است. بر اساس تعریف جهانی، هدف از یارانه انرژی حفظ قیمت‌های پایین برای حمایت از مصرف‌کنندگان است،

اهمیت حامل‌های انرژی در استناد بالادستی همواره مورد تأکید قرار گرفته است. برای مثال، در سند ملی راهبرد انرژی کشور بر واقعی کردن قیمت نسبی حامل‌های انرژی در بخش‌های مختلف مصرف‌کننده تأکید شده است. در بند ۴ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نیز بر استفاده از ظرفیت هدفمندی یارانه‌ها در راستای کاهش مصرف

۱. استادیار، گروه اقتصاد سیاسی، دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد، دانشگاه امام صادق علیه السلام، تهران، ایران / عضو اندیشکده اقتصاد سیاسی samiee@isu.ac.ir

سازماندهی تحقیق حاضر بدین صورت است که پس از مقدمه در بخش نخست، مفهوم یارانه انرژی تبیین می‌شود. در بخش دوم به مقایسه یارانه انرژی در ایران و جهان پرداخته می‌شود. در بخش سوم ملاحظات مهم یارانه انرژی ارائه می‌شود. بخش آخر هم به نتیجه‌گیری و ارائه راهکارها اختصاص دارد.

۱- مفهوم یارانه انرژی

بر اساس ادبیات اقتصاد انرژی، یارانه انرژی به دو دسته یارانه آشکار و ضمنی (هزینه‌فرست) دسته‌بندی می‌شود. این یارانه‌ها به تولیدکننده و مصرفکننده پرداخت می‌شود. پرداخت یارانه به مصرفکنندگان باعث می‌شود قیمت‌های پرداختی توسط مصرفکننده (اعم از خانوار یا بنگاه) کمتر از قیمت پایه باشد در حالی که در یارانه تولیدکننده، قیمت‌های دریافتی عرضه‌کنندگان بیش از قیمت پایه است.

بر اساس روش‌شناسی ارائه شده در تارنمای آژانس بین‌المللی انرژی، روش محاسبه یارانه پرداختی به نفت و گاز از سوی آژانس بین‌المللی انرژی بدین صورت است که قیمت مرجع (بین‌المللی یا منطقه‌ای) را از قیمت مصرفکننده نهایی کسر و در میزان مصرف حامل انرژی ضرب می‌کند.

میزان مصرف حامل انرژی* (قیمت پرداختی
صرفکننده نهایی - قیمت مرجع (بین‌المللی یا
منطقه‌ای)) = یارانه نفت و گاز

در صورت امکان مبادله بین‌المللی حامل‌های انرژی (مانند نفت، گاز و زغال‌سنگ)، قیمت مرجع بر مبنای قیمت‌های بین‌المللی، با احتساب هزینه‌های توزیع و حمل و نقل خواهد بود، اما در شرایطی که حامل انرژی (تقریباً) غیرقابل مبادله باشد (مانند برق) یا اینکه قیمت

اما تأمین منابع برای پرداخت یارانه‌ها هزینه بالایی برای دولت‌ها به همراه دارد. تداوم پرداخت یارانه‌های انرژی در پی افزایش روند مصرف آن موجب می‌شود تا کسری بودجه دولت‌ها تشديد شود که اغلب با تورم و کاهش قدرت خرید به سبب استقراض دولت، پرداخت‌کننده نهایی هزینه این یارانه‌ها خود مردم خواهد بود. از سوی دیگر، پرداخت یارانه به انرژی عموماً علامت غلطی به عاملان اقتصادی مبنی بر اینکه نیازی به اصلاح الگوی مصرف، ارتقای بازده وسائل انرژی‌بر، افزایش بازده نیروگاه‌ها و بهره‌وری صنعت وجود ندارد، مخابره می‌کند. این مسئله مصرف انرژی را بیشتر و یارانه پرداختی آن را نیز تشديد می‌کند و اقتصاد را در دوری باطل به دام می‌اندازد.

اصلاح یارانه‌های انرژی برای اقتصاد کشور ضرورت است، اما لازم است اجرای آن به گونه‌ای باشد که در عین بهبود وضعیت عدالت اقتصادی، کمترین تأثیر تورمی را بر زندگی عموم مردم داشته باشد. اکنون سیاست‌گذاران به این نتیجه رسیده‌اند که لازم است محافظه‌کارانه در این حوزه گام بردارند؛ زیرا کیفیت تصمیم‌گیری آن‌ها به‌طور مستقیم بر زندگی مردم اثر دارد. برای مثال، تصمیمی که درباره یارانه بنزین در آبان سال ۱۳۹۸ گرفته شد، با افزایش قیمت، نارضایتی و اعتراض اقسام مختلف جامعه را در پی داشت. بنابراین، سیاست‌گذاران هم در مقام تصمیم‌گیری و هم در مقام اجرا باید جوانب احتیاط را رعایت کنند تا با دیدی همه‌جانبه در این باره اظهارنظر کنند. در این تحقیق، ملاحظات مهم مترتب بر سیاست‌گذاری در حوزه یارانه انرژی ارائه می‌شود.

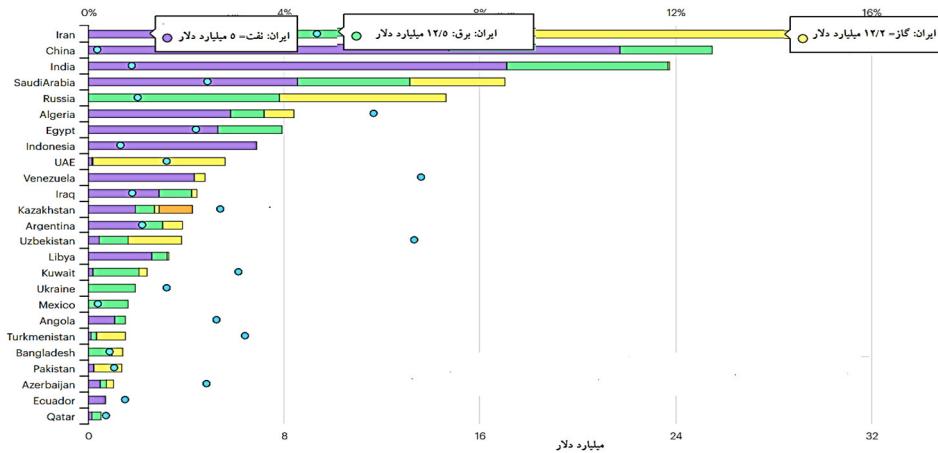
دلار یارانه به برق، ۱۲/۲ میلیارد دلار به گاز و ۵ میلیارد دلار به نفت، بیشترین میزان یارانه پرداختی را در میان کشورهای مختلف داشته است. کشورهای چین و هند در این رده‌بندی پس از ایران قرار دارند (نمودار شماره ۱). با لحاظ نکات مربوط به روش‌شناسی که آژانس بین‌المللی انرژی برای محاسبه یارانه‌ها به کار می‌گیرد، می‌توان گفت یارانه یادشده برای برق یارانه آشکار و یارانه یادشده برای نفت و گاز ترکیبی از یارانه آشکار و یارانه ضمنی (یا هزینه‌فرصت) است. چنانچه قیمت تمام‌شده این دو حامل انرژی در کشور را داشته باشیم، می‌توان میزان یارانه آشکار و ضمنی این دو حامل انرژی را به تفکیک محاسبه کرد. در بخش بعدی در این باره ملاحظاتی ارائه می‌شود.

مرجع بین‌المللی اتکاپذیری برای آن وجود نداشته باشد، قیمت مرتع، هزینه‌های تمام‌شده تولید (شامل هزینه‌های تولید، انتقال و توزیع برق) را پوشش می‌دهد. خاطرنشان می‌شود یارانه ضمنی، هزینه‌فرصت استفاده از حامل انرژی در داخل را نشان می‌دهد. به تعبیر دیگر، این میزان یارانه آن عایدی را نشان می‌دهد که اگر حامل انرژی به قیمت بین‌المللی یا منطقه‌ای به فروش مرسید. زمانی که دریاره یارانه ضمنی صحبت می‌شود، جریان مالی از دولت به مصرف‌کننده یا تولیدکننده شکل نمی‌گیرد.

۲- مقایسه یارانه انرژی در ایران و جهان

بر اساس آخرین آمار اعلام‌شده آژانس بین‌المللی انرژی، در سال ۲۰۲۱، ایران با پرداخت ۱۲/۵ میلیارد

نمودار ۱- کشورهای با بیشترین یارانه انرژی (درصد)

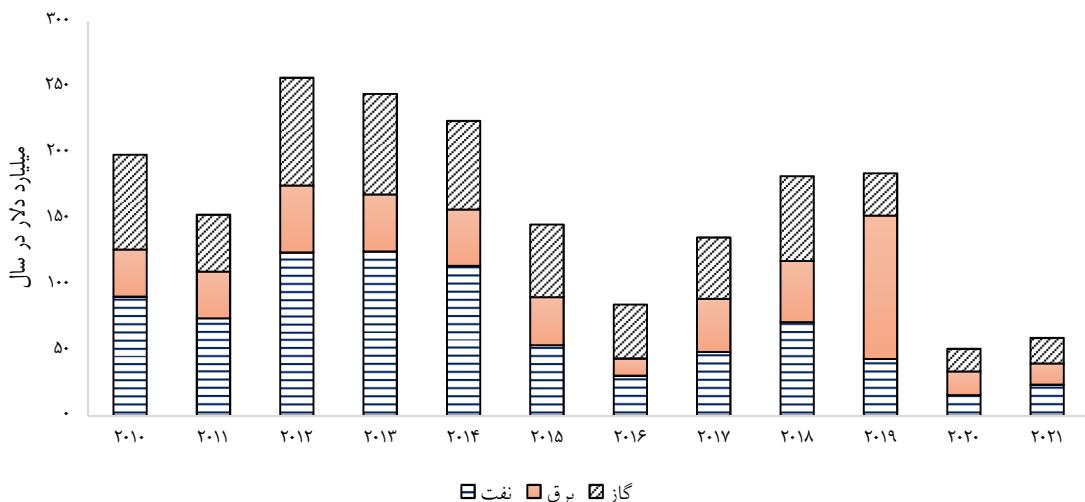
مأخذ: (International Energy Agency, 2022)

پول ملی در سال‌های اخیر است که در تبدیل میزان یارانه ریالی به واحد دلار، افت مقدار را ثبت کرده است. افرونبراین، افزایش قیمت بنزین در سال ۱۳۹۸ (سال ۲۰۱۹) نیز یکی از دلایل کاهش یارانه پرداختی به حامل‌های نفت (فراورده‌های نفتی) است.

در نمودار شماره ۲، روند یارانه پرداخت شده به برق، نفت و گاز در ایران در دوره ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ به قیمت دلار ثابت ملاحظه می‌شود. براین اساس، میزان کل یارانه پرداخت شده به حامل‌های انرژی در ۲ سال اخیر کاهش نشان می‌دهد که یکی از دلایل عدمه آن، کاهش ارزش

نمودار ۲- روند میزان یارانه پرداختی به حامل‌های انرژی در ایران (به قیمت دلار ثابت)

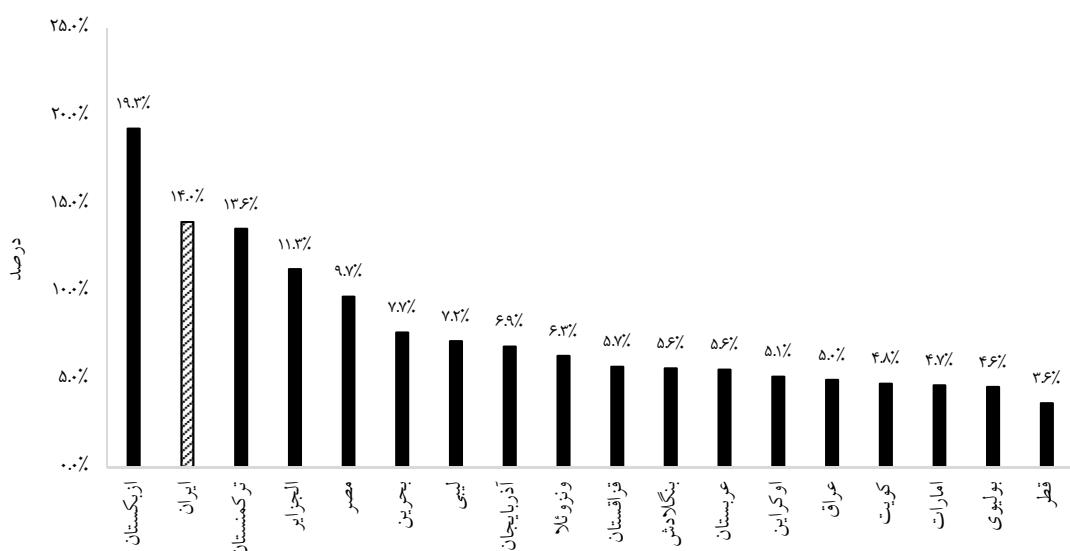

مأخذ: (International Energy Agency, 2022)

فراهم می‌آورد. براین اساس، کشورمان پس از ازبکستان که $\frac{1}{3}$ درصد از تولید ناخالص داخلی خود را یارانه انرژی پرداخت کرده، در نسبت یارانه انرژی به تولید ناخالص داخلی با ۱۴ درصد در رتبه ۲ قرار گرفته است (نمودار شماره ۳).

یکی دیگر از شاخص‌هایی که در مقایسه وضعیت یارانه انرژی پرداخت شده کشورها مفید است، نسبت یارانه انرژی به تولید ناخالص داخلی است. این معیار با توجه به اینکه معیار تولید ناخالص داخلی را نیز لحاظ می‌کند، اطلاعات مفیدی برای مقایسه کشورها

نمودار ۳- یارانه انرژی (درصد از تولید ناخالص داخلی)

مأخذ: (International Energy Agency, 2022)

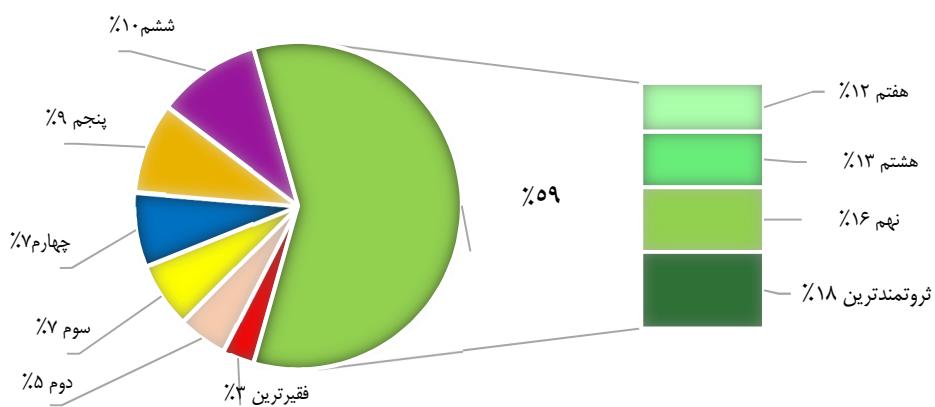
و بهنوعی تشویق پر مصرف هاست که در شاخص هایی مانند شدت مصرف انرژی خود را نمایان می کند.

نخستین ملاحظه مهمی که باید توجه کافی به آن داشت، این است که با شیوه قیمت‌گذاری کنونی بنزین و میزان مصرف دهکهای مختلف درآمدی در کشور، بیشترین یارانه بنزین را ۴ دهک پردرآمد دریافت می‌کند. در واقع، با شیوه قیمت‌گذاری کنونی مصارف بیشتر با یارانه بیشتری همراه است. بر اساس اطلاعات نمودار شماره ۴، حدود ۶۰ درصد از یارانه بنزین را ۴ دهک پردرآمد دریافت می‌کند. این در حالی است که دهکهای اول، دوم و سوم به ترتیب ۳، ۵ و ۷ درصد یارانه بنزین را دریافت می‌کنند که نشان می‌دهد شیوه کنونی قیمت‌گذاری بنزین، مصرف بیشتر آن را تشویق می‌کند. تداوم روند موجود در قیمت‌گذاری بنزین، آثار و پیامدهای گسترده اقتصادی و اجتماعی به همراه دارد.

۳- ملاحظات مهم یارانه ارزشی

اختصاص یارانه به حامل‌های انرژی مانند بنزین، گاز و برق
مصارف خانگی، رفاه نسبی مردم را در کوتاه‌مدت افزایش
می‌دهد، اما با تداوم پرداخت یارانه و فشار بودجه‌ای که به
دولت‌ها وارد می‌شود، این رفاه بی‌پشتوانه به تدریج از بین
می‌رود و فشار اقتصادی گسترده‌ای به مردم وارد می‌آورد.
یکی از حامل‌های انرژی که قیمت‌گذاری آن موجب
تخصیص یارانه بیشتر به دهک‌های پردرآمد می‌شود، بنزین
است. چگونگی توزیع یارانه‌های انرژی با کاهش عمدۀ و
همگانی قیمت حامل‌های انرژی در شرایط کنونی موجب
شدۀ است افراد متناسب با میزان مصرف خود از این یارانه
بهره‌مند شوند. به بیان ساده‌تر، هرچه مصرف بیشتر باشد،
بهره‌مندی از یارانه نیز بیشتر است. از این‌رو روش کنونی
توزیع یارانه نه تنها از منظر عدالت اقتصادی توجیه‌پذیر و
منطقی نیست، بلکه مردم را به مصرف بیشتر تشویق می‌کند.

نمودار ۴- پارانه دریافت شده بین زین توسط دهکهای مختلف در آمدی (درصد)

مأخذ: ممی‌پور، صیادی و عزیزخانی، ۱۴۰۱

شده. این در حالی است که متوسط هزینه فروش برق در سال ۱۳۹۹ به مشترکان صنعتی، کشاورزی و خانگی کمتر از ۱۰۰ تومان برآورد شد. در واقع، دولت برای هر کلوله وات

بر اساس آمار ارائه شده شرکت توانیر، در سال ۱۳۹۹ میانگین هزینه تمام شده تولید و توزیع برق در کشور، ۱۲۰۰ تا ۱۳۰۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت انرژی پرآورده است.

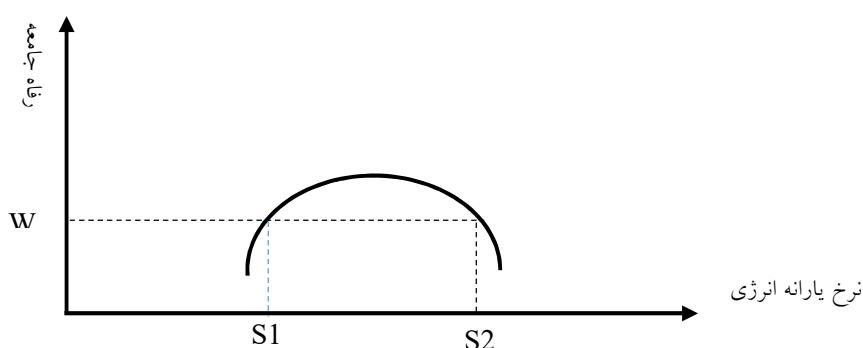

«منحنی لافر» زمینه طرح ایده‌ای را برای تحلیل شرایط سیاست‌گذاری مالیات و یارانه فراهم کرده که در درک و تحلیل موضوعات مشابه مانند سیاست‌گذاری یارانه (به عنوان مالیات منفی) راهگشاست. میزان رفاه دریافتی جامعه با افزایش یارانه ابتدا افزایش می‌یابد و به نقطه حداکثر می‌رسد. برای مثال، مردم در بخش برق، با پرداخت کمتری برق مورد نیاز خود را دریافت می‌کنند و درنتیجه، از رفاه بیشتری برخوردار می‌شوند، اما به دلیل اینکه مازاد رفاه مصرف‌کننده از مازاد رفاه تولیدکننده می‌کاهد، انگیزه تولیدکنندگان برای سرمایه‌گذاری کاهش می‌یابد. همچنین، اعتباری که دولت می‌توانست برای توسعه زیرساخت‌ها سرمایه‌گذاری کند، صرف پرداخت یارانه می‌شود. بنابراین، زیرساخت‌های صنعتی متناسب با تقاضای مورد نیاز مصرف‌کننده افزایش نمی‌یابد و به رغم تقاضای جامعه، پدیده خاموشی رخ می‌دهد. با بروز خاموشی، رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

ساعت برق بین ۱۱۰۰ تا ۱۲۰۰ تومان یارانه پرداخت کرده است.

شواهد موجود حاکی از شرایط متناقض‌نما در سیاست‌های حوزه برق است. به این معنا که دولت ایران یکی از بیشترین حجم یارانه را در جهان و در میان همه بخش‌ها به حوزه برق می‌دهد، اما رضایت مردم در سطح مورد انتظار افزایش نیافته است یا دست کم حجم زیادی از نارضایتی درباره برق‌سانی در کشور در میان اشار جامعه و حوزه‌های صنعتی دیده می‌شود. به تعبیر دقیق‌تر، به رغم حجم زیاد یارانه‌ای که در بخش انرژی پرداخت می‌شود، بروز خاموشی‌های نسبتاً گسترده در کلان‌شهرهای کشور در زمستان سال ۱۳۹۹ و خاموشی‌های داوطلبانه و اجباری صنایع در تابستان دو سال گذشته، حجم زیادی از نارضایتی را از طریق شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها در جامعه مستشر می‌کند و این پرسش مطرح می‌شود که آیا این سیاست نه از منظر صرفاً اقتصادی – که بارها مورد چالش قرار گرفته است – بلکه از منظر اجتماعی، سیاست موجبه است؟

نمودار ۵- رابطه بین یارانه انرژی و رفاه جامعه مبنی بر منحنی لافر

مأخذ: Hafner & Luciani, 2022

کمترین تأثیر تورمی را بزنده‌گی عموم مردم داشته باشد. برای توزیع عادلانه یارانه انرژی لازم است سهم بخش‌های مختلف اقتصادی از این یارانه مشخص شود و چگونگی توزیع آن

اصلاح یارانه‌های انرژی برای اقتصاد کشور ضرورت است، اما اجرای آن باید بهگونه‌ای باشد که در عین بهبود وضعیت عدالت اقتصادی و افزایش درآمدهای دولت،

۹ درصد در میان وسایل نقلیه، بیش از ۲۰ درصد است. بنابراین، در سیاست‌گذاری درباره بنزین باید به تأثیر نوع وسیله نقلیه در میزان مصرف بنزین توجه کرد (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۸).

نتیجه‌گیری و پیشنهاد راهکارها

یارانه انرژی به دو دسته پنهان و آشکار تقسیم می‌شود. یارانه پنهان انرژی به مابه التفاوت ارزش نفت و گاز مصرف شده در داخل کشور بر اساس قیمت مرجع و وجوده دریافتی از مردم بابت مصرف آن‌ها می‌گویند. یارانه آشکار نیز وجودی است که دولت به طور واقعی بابت کاهش قیمت انرژی پرداخت می‌کند. محاسبه یارانه پنهان را می‌توان بر اساس مابه التفاوت قیمت نفت و گاز صادراتی و فروش داخل یا بر اساس مابه التفاوت قیمت مرجع فراورده‌ها و فروش داخل محاسبه کرد. اصلاح یارانه‌های انرژی برای اقتصاد کشور ضرورت است، اما لازم است چگونگی اجرای آن به گونه‌ای باشد که در عین بهبود وضعیت عدالت اقتصادی، کمترین تأثیر تورمی را بر زندگی عموم مردم داشته باشد.

رعايت موارد زیر از راهکارها در اين باره است.

- اصلاح یارانه انرژی لزوماً به معنای افزایش قیمت انرژی نیست و پیاده‌سازی راهکارهایی مانند تعریفه‌گذاری پلکانی مؤثر که هدف، افزایش قیمت پله‌های بالای مصرف در رده‌بندی مشترکان پرمصرف و بدملصرف است، الزاماً منجر به تورم نمی‌شود. در حال حاضر بیشتر از ۸۵ درصد مشترکان صنعت برق در حد الگوی تعیین شده مصرف برق دارند و طبیعتاً افزایش قیمتی در قالب نظام تعریفه‌گذاری پلکانی برای آن‌ها اتفاق نمی‌افتد.

بین دهکهای هزینه‌ای بررسی شود. از سوی دیگر، با توجه به شیوه محاسبه یارانه پنهان کشور بر اساس نرخ دلار و همچنین، تعیین قیمت مرجع برای هرکدام از حامل‌های انرژی، سیاست‌گذاری اقتصادی کشور تحت تأثیر نوسانات قیمت ارز تغییر می‌کند. ازین‌رو باید در سیاست‌گذاری‌های مربوط به تخصیص یارانه‌های انرژی، به اشکالات موجود در روش برآورده یارانه پنهان نیز توجه کرد.

جدول ۱- مهم‌ترین اشکالات و چالش‌های تداوم وضعیت موجود در سازوکار قیمت‌گذاری انرژی

اشکالات و چالش‌های تداوم وضعیت موجود

- رقابت‌پذیری پایین صنایع به رغم پرداخت یارانه‌های انرژی فروان
- عدم رضایتمندی شهروندان به رغم پرداخت یارانه‌های انرژی بهویژه در بی‌بروز خاموشی‌های گسترده برق یا قطعی گاز
- توزیع نابرابر یارانه بین دهکهای مختلف درآمدی
- پایین بودن قیمت واقعی و نسبی انرژی و شکل‌گیری الگوی مصرف متکی بر مصرف فراینده‌انرژی
- افزایش انتشار آلینده‌های ناشی از مصرف انرژی
- انگیزه بالای قاچاق انرژی بهویژه درباره بنزین و گازوئیل

منبع: بررسی‌های تحقیق

با توجه به اینکه نیروگاه‌ها و بخش خانگی در مجموع، ۵۷ درصد از یارانه هیدروکربورهای مصرف شده در کشور را به خود اختصاص داده‌اند، اولویت سیاست‌گذاری درباره یارانه انرژی با این دو بخش است. افزون‌براین، سهم بنزین از مجموع یارانه فراورده‌های نفتی ۸ درصد و سهم نفت و گاز حدود ۶۱ درصد است. ازین‌رو سیاست‌گذاری درباره بنزین با هدف اصلاح و کاهش یارانه انرژی می‌تواند در اولویت‌های بعدی قرار بگیرد. از سوی دیگر، خودروهای سواری که ۹۱ درصد از وسایل نقلیه را شامل می‌شوند، تنها ۶۰ درصد از بنزین مصرفی را به خود تخصیص داده‌اند. این در حالی است که سهم وانت‌ها در مصرف بنزین با توزیع

- در نظر گرفتن سهمیه ماهانه کافی برای مصارف ضروری بهویژه در حامل‌های بنزین و گازوئیل.
- تأمین سوخت ناوگان حمل و نقل عمومی بدون افزایش عمدۀ قیمت.
- اجرای مدل پلکانی مانند برق و گاز به جای افزایش قیمت آن.
- تعیین بالاترین پلکان قیمتی با در نظر گرفتن شاخص قدرت خرید مردم و کاهش صرفه قاچاق.
- توسعه حمل و نقل عمومی و جایگاه‌های سیانجی از محل منابع حاصل از اصلاح یارانه‌های انرژی.

منابع

- مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (۱۳۹۸). درباره یارانه انرژی در ایران- یارانه پنهان آن، ملاحظات و <https://rc.majlis.ir/fa/news/show/1307138> ممی‌پور، سیاب؛ صیادی، محمد؛ و عزیزخانی، معصومه (۱۴۰۱). تحلیل نظری سیاست‌های قیمت‌گذاری بنزین در ایران: چالش‌ها و راهکارها. نشریه بررسی مسائل اقتصاد ایران، ۹ (۱۸)، ۲۴۹-۲۶۹. doi: 10.30465/ce.2022.41641.1795.۲۹۲
- Hafner, M., & Luciani, G. (2022). *The Palgrave Handbook of International Energy Economics* (p. 770). Springer Nature.
- International Energy Agency (IEA) (2022). <https://www.iea.org/topics/energy-subsidies>

- رقم مابه التفاوت قیمت تمام‌شده و قیمت فروش برق به مشترکان باید از سوی دولت به واحدهای نیروگاهی پرداخت شود. با توجه به اینکه این رقم از بودجه تأمین می‌شود و به افزایش هزینه‌های دولت و درنتیجه، کسری بودجه ختم می‌شود، یارانه انرژی یکی از منابع کسری بودجه و به دنبال آن افزایش تورم در جامعه تلقی می‌شود.

- طبق مطالعات انجام‌شده و بررسی تجارب اصلاح یارانه در سراسر جهان، فراهم‌سازی شرایط لازم برای اصلاح یارانه شرط محوری موققیت برنامه‌های اصلاح یارانه است که خود نیازمند مقدمات خاص است و بر اساس روش‌های فنی متناسب پیاده‌سازی می‌شود. از مهم‌ترین مقدمات غیرسیاسی کردن اصلاح یارانه، ثبات نسبی اقتصاد کلان در کار پایین بودن نسبی قیمت‌های جهانی حامل‌های انرژی است.

- برای تحقق اصلاح یارانه حامل‌های انرژی لازم است تا دولت‌ها تنها به افزایش درآمد خود و جبران کسری بودجه نیندیشند، بلکه برنامه‌ای را با در نظر گرفتن تمام ابعاد و جنبه‌ها در دستور کار قرار دهند. در ادامه، برخی از پیشنهاداتی که باید در این زمینه مورد توجه قرار بگیرد، بیان شده است.

- در نظر گرفتن اولویت بخش‌ها برای آغاز اصلاح یارانه‌های انرژی.
- عدم تغییر قیمت سهمیه‌ای انرژی (بنزین) به دلیل کشش قیمتی بالای مصارف سهمیه‌ای.
- متناسب‌سازی قیمت انرژی با میزان مصرف برای مصارف بالای انرژی.

